

№ 4 дәріс

Еңбекті қорғау бойынша іс-шараларды жоспарлау және қаржыландыру. Еңбекті қорғау жағдайын бағалау критерийлері. Еңбекті қорғауды насихаттау.

Кәсіпорындардағы жұмысшыларға қауіпсіз жұмыс жағдайын жасау, жазатайым жағдайлар мен кәсіби ауруларды алдын алуды еңбекті қорғаудың қызметіне жүктелген. Ол кәсіпорынның жеке құрылымдық бөлімшесі бола отырып, тікелей басшыға немесе бас инженерге бағынады. Өзінің жұмысын кәсіпорынның басқа бөлімшелерімен және кәсіподақтық комитетімен, техникалық инспекциямен және мемлекеттік қадағалаудың жергілікті органдарымен бірігіп, басшы немесе бас инженермен бекітілген жоспар бойынша жүргізеді.

Еңбекті қорғауға арналған шығыстарды қаржыландыруды жұмыс беруші өз қаражаты есебінен жүзеге асырады, оны ол өнімнің, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің өзіндік құнының құрамында ескеруге тиіс.

Еңбекті қорғау жөніндегі іс-шаралар МСТ 12.2.003 ЕҚСЖ және еңбек қауіпсіздігі жөніндегі басқа да нормативтік-техникалық құжаттардың талаптарына сәйкес технологиялық, көтергіш-көлік және басқа да өндірістік жабдықтарды жаңғыртудан тұрады және өзіне мыналарды қамтиды:

- жұмыс істейтіндердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында өндірістік жабдықты, технологиялық процестерді, көтергіш және көлік құрылғыларын автоматты және қашықтықтан басқару жүйелерін енгізу;

- қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың болуы және туындауы туралы автоматты бақылау және сигнал беру жүйелерін, сондай-ақ технологиялық және энергетикалық жабдықтың ақауы болған жағдайда оны авариялық ажыратуды қамтамасыз ететін бұғаттағыш құрылғыларды енгізу;

- ЕҚСЖ мемлекеттік стандарттарының, электр қондырғыларын орнату ережелерінің және басқа да нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкес жұмыс істеушілерді электр тогының соғуынан қорғауды қамтамасыз ететін техникалық құрылғыларды енгізу;

- бу, су, газ, қышқыл және басқа да өндірістік коммуникациялар мен құрылыстарды қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз ету мақсатында сақтандыру және қорғау құралдарын орнату;

- МСТ 12.4.026 ЕҚСЖ талаптарына сәйкес өндірістік жабдықтар мен коммуникацияларға тану бояуын және қауіпсіздік белгілерін салу;

- санитарлық нормалар мен ережелер талаптарына және басқа да нормативтік құжаттарға сәйкес жұмысшылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында өндірістік жабдықтарды орналастыруды қайта жоспарлау;

- өндірістік ғимараттарды, құрылыстарды, үй-жайларды, құрылыс және өнеркәсіп алаңдарының жұмыс орындарын санитарлық нормалар мен ережелерге және басқа да нормативтік құжаттарға сәйкес келтіру;

- МЕМСТ 12.0.003 ЕҚСЖ, МЕМСТ 12.3.002 ЕҚСЖ, МЕМСТ 12.1.007 ЕҚСЖ және басқа да нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкес жұмыс

істейтіндерге қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың әсерін жою мақсатында технологиялық процестерді жетілдіру;

- қолданыстағы объектілерде жаңа желдеткіш жүйелерін, аспирациялық және шаң-газ ұстайтын қондырғыларды МЕМСТ 12.1.005 ЕҚСЖ талаптарына сәйкес орнату және қолданыстағыларын қайта жаңарту;

- өндірісте пайдаланылатын улы, агрессивті, тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды құю және тасымалдау процестерін механикаландыру;

- жұмыс орындарында, цехтарда, қосалқы үй-жайларда, адамдар көп жиналатын орындарда табиғи және жасанды жарықтандыруды санитарлық нормалар мен қағидалар талаптарына сәйкес келтіру;

- жұмыс орындарында қалыпты жылу режимін және микроклиматты қамтамасыз ету мақсатында өндірістік және қосалқы үй-жайларда жылыту жүйелерін және ауаны баптау қондырғыларын қайта жабдықтау, жылу, су, ауа перделерін және ауа себезгілерін орнату;

- өндірістік үй-жайларды, оның ішінде жоңқаларды және өндірістің басқа да қалдықтарын жинауды, ауа өткізгіштерді, Жарық арматурасын, терезелерді, жарық шамдарын тазалауды механикаландыру;

- МСТ 12.3.009 ЕҚСЖ талаптарына сәйкес Шикізатты, дайын өнімді және өндіріс қалдықтарын қоймалау және тасымалдау кезіндегі жұмыстарды механикаландыру;

- Санитариялық нормалар мен қағидалар талаптарына сәйкес санитариялық-тұрмыстық үй-жайларды кеңейту, реконструкциялау және жарақтандыру;

- кабинеттерді, бұрыштарды, жылжымалы зертханаларды, еңбекті қорғау жөніндегі көрмелерді ұйымдастыру, оларға қажетті аспаптарды, көрнекі құралдарды, көрсету аппаратурасын және т. б. сатып алу.

Жұмысшылардың еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша шығыстары "үстеме шығыстар. Мұндай шығындарға мыналар жатады:

- субъектінің тікелей аумағында медициналық пункттерді ұйымдастыру үшін медициналық мекемелерге субъектілер беретін үй-жайлар мен мүкәммалды ұстауға, өндірісте тазалық пен тәртіпті сақтауға, өртке қарсы және күзет күзетін және Субъектіні техникалық пайдалану, олардың қызметін қадағалау және бақылау қағидаларында көзделген басқа да арнайы талаптарды қамтамасыз етуге арналған шығындарды қоса алғанда, санитариялық-гигиеналық нормалардың орындалуын қамтамасыз ету жөніндегі шығындар;

- өндіріс ерекшеліктерімен байланысты және тиісті заңнамада көзделген, оның ішінде:

- Қазақстан Республикасында берілетін арнайы киімнің, аяқ киімнің және қорғаныш құрылғылардың;

- заңда көзделген жағдайларда тегін берілетін бейтараптандыратын заттардың, майлардың, сүттің және басқа құны;

- дәрі қобдишалары мен дәрі-дәрмектерді сатып алуға байланысты шығындар;

- қауіпсіздік техникасы, құрылыстағы жазатайым оқиғалар мен аурулардың алдын алу, сондай-ақ еңбек жағдайларын жақсарту бойынша қажетті анықтамалықтарды, плакаттар мен диапозитивтерді сатып алуға арналған шығындар;

- жұмысшыларды қауіпсіз жұмыс әдістеріне оқыту шығындары және қауіпсіздік техникасы кабинеттерін жабдықтауға;

- күрделі салымдар сипатындағы шығындардан басқа, еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі іс-шаралар номенклатурасында көзделген өзге де шығыстар.

Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, сақтандыру және т.б. әкімшілік және басқару қызметкерлері кезең шығындарын қамтиды және 821 TPS шотында көрсетіледі.

Жұмыс берушінің еңбекті қорғау, қауіпсіздік және гигиена бойынша барлық шығындары міндетті болып табылады және кәсіпкерлік қызметпен байланысты, яғни заңмен қарастырылған (жинақтаушы сипаттағы ерікті сақтандырудан басқа), олар кезең шығыстарына немесе өнімнің (жұмыстардың, қызметтердің) өзіндік құнына жатады және заңды тұлғаның жылдық жиынтық табысынан шегеруге жатады, бұл ретте олар жеке тұлға - қызметкерлердің табысы болып табылмайды.

Жұмыс беруші жеке қорғану құралдарының қызмет мерзімін, саны мен құнын өндірістің нақты жағдайлары негізінде жыл сайын белгілейді және нұсқаулықтарға немесе еңбек шарттарына қоса берілетін есептерде тіркеледі. Мүкәммал құрамында есепке алынады және қызметкерлерге есеп береді.

Еңбек қатынастарымен байланысты еңбекті қорғау мен қауіпсіздік техникасының барлық шығындары баптан кейін есептеледі және фирманың меншік иесі немесе директоры бекіткен жылдық смета құрамында ресімделеді. Қаржы жылы аяқталғаннан кейін бастапқы құжаттардың негізінде шығыстарды растайтын атқарушылық смета жасалады.

Кәсіпорындағы еңбекті қорғаудың жай-күйін бағалау үшін еңбекті қорғау жөніндегі жұмыстарды материалдық ынталандыруды анықтауға болатын жалпыланған индикаторды қолдану ұсынылады.

Өндірістік алаңдарда еңбекті қорғау жағдайын бағалау еңбекті қорғау деңгейінің жалпыланған коэффициентінің мәні бойынша жүзеге асырылады.

$$K_{ек} = (K_{сп} + K_b + K_{pp}) / 3,$$

мұндағы $K_{сп}$ - жұмысшылардың еңбекті қорғау ережелерін сақтау деңгейінің коэффициенті;

K_b - қауіпсіздік коэффициенті;

K_{pp} - еңбекті қорғау бойынша жоспарланған жұмыстарды орындау коэффициенті.

$$K_{сп} = P_c / P_o,$$

мұндағы P_c - ережелерге сәйкес жұмысшылар саны; P_o - қызметкерлердің жалпы саны.

K_c анықтау үшін. п) машина жасау кәсіпорындары әр айға цехтар, учаскелер мен бригадалар үшін еңбекті қорғау талаптарының орындалу деңгейінің картасын енгізеді.

Қауіпсіздік ережелерін бұзу туралы хаттаманы карточкаға қоса беруге болады, оның мәліметтері жалпы кәсіпорын үшін де, жекелеген өндірістік бөлімшелердің бригадалары үшін де өндірістік қызметтің нәтижелерін шығару кезінде ескерілуі керек.

Жабдық бірлігінің K_b қауіпсіздік коэффициенті T_b еңбек қауіпсіздігі жөніндегі нормативтік-техникалық құжаттамаға сәйкес келетін қауіпсіздік көрсеткіштерінің (талаптарының) санының осы жабдыққа қатысты қауіпсіздік көрсеткіштерінің (талаптарының) жалпы санына T_o қатынасы арқылы анықталады.

$$K_b = T_b / T_o$$

Еңбекті қорғау бойынша жоспарланған жұмыстың орындалу жылдамдығына қатысты K_{pp} , нақты орындалған B коэффициентімен және осы мерзімде болжанған Π шараларымен анықталады:

$$K_{pp} = B / \Pi$$

Ол үшін жұмыс жоспарын, келісімшартта немесе келісімде көзделген шараларды, кәсіпорынға арналған бұйрықтар мен нұсқаулықтарды, өндірістегі жазатайым оқиғалар туралы Н-1 нысандағы актілерді, мемлекеттік қадағалау органдары мен мемлекеттің нұсқауларын талдау қажет. еңбекті қорғау инспекциясы, еңбек қорғау қызметі мен тұрақты комиссияның кәсіподақ комитетінің сараптама материалдары.

Еңбекті қорғау саласындағы ақпараттық-түсіндіру жұмыстары кәсіпорындардың жұмыскерлерінің еңбек жағдайларын жақсартуға және жағдайларын жақсартуға, өндірістік жарақаттану мен кәсіби аурулардың деңгейін төмендетуге ықпал ететін жұмыстың негізгі бағыттарының бірі болып табылады.

Еңбекті қорғау саласындағы үгіт-насихаттың міндеттері: кәсіпорындардың қызметкерлерін жағдай мен еңбекті қорғаудың жағдайын жақсарту үшін заң шығарушы және атқарушы билік органдары мен басқару органдары жүзеге асыратын шаралармен таныстыру; еңбекті қорғау саласындағы техникалық білімді насихаттау; еңбекті қорғау саласындағы озық тәжірибені, ғылым мен техниканың жетістіктерін қорыту және тарату.

Еңбекті қорғау саласындағы үгіт-насихат міндеттерін шешуге: фильмдер мен диафильмдерді көрсету; дәрістер, баяндамалар мен әңгімелер жүргізу; жаңа кітаптар мен плакаттардың басылуы туралы ақпарат; мерзімді көрмелер ұйымдастыру; зауыттық радиохабарларын, зауыттық көп тиражды, қабырға газеттерін, еңбекті қорғау стендтерін пайдалану.

Еңбекті қорғау саласындағы ақпараттық-түсіндіру жұмыстары мыналарға ықпал етуі керек: әр қызметкердің санасына қолайлы еңбек жағдайларын жасаудың маңыздылығын, қауіпсіздік пен өндірістік санитарияның барлық нормалары мен ережелерін сөзсіз сақтау қажеттілігін, еңбек және технологиялық тәртіпті сақтауды, және жарақаттар мен кәсіби аурулардың алдын алу шаралары; жұмысшылардың техникалық деңгейін көтеру.

Қауіпсіздік, өндірістік санитария, техникалық эстетика және басқа да мәселелер бойынша ғылыми-көпшілік және оқу фильмдері насихаттың тиімді құралы болып табылады. Фильмдерді, диафильмдерді, сызбаларды, сызбаларды, сызбаларды көрсету техникалық құралдардың көмегімен жүзеге асырылады (киноскоптар, диапроекторлар, эпидиаскоптар, диаскоптар, диафондық проекторлар, кинопроекторлар, кинопроекторлар, стендтік проекциялаушы құрылғылар, магнитофондар, теледидарлар және т. б.).

Дәрістер, баяндамалар, әңгімелер еңбекті қорғау мәселелерін насихаттаудың тиімді формаларының бірі болып табылады. Еңбек қауіпсіздігі дәрістері жалпы және нақты мәселелер бойынша өткізілуі керек. Жалпы мәселелер бойынша дәрістердің мақсаты - тыңдаушылардың ой-өрісін кеңейту және осы саладағы жұмысты жандандыру үшін еңбек қауіпсіздігі мәселелеріне назар аудару. Еңбекті қорғаудың нақты тақырыптары бойынша дәрістер іс-шаралар жиынтығын немесе шеберханалар мен өндірістік алаңдарда еңбек жағдайын жақсартуға ықпал ететін жеке шараларды насихаттауы керек. Дәрістердің тақырыптары тиісті өндірістің, оның жабдықталуының, жұмыс жағдайының ерекшеліктерін ескере отырып ұсынылуы керек. Еңбекті қорғау жағдайының мысалдары мен нақты кемшіліктерді талдау арқылы оларды жою бойынша ұсыныстар беру қажет.

Дәрістерді көрнекі құралдар - сызбалар, сызбалар, плакаттар, фотосуреттер көрсетумен сүйемелдеу ұсынылады. Мұндай дәрістердің тақырыбы жекелеген салалардағы еңбекті қорғау, жабдықтардың жекелеген түрлеріндегі қауіпсіздік шаралары, алдын-алу шаралары болуы мүмкін. Қауіпті немесе жоғарылаған қауіппен жұмыс істеу кезінде өндірістік жарақаттану және кәсіби аурулардың себептерін жою әдістері, арнайы киім және басқа жеке қорғаныс құралдарын қолдану.

Дәріс берушілерге ғылыми-зерттеу институттарының қызметкерлері, санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау органдарының дәрігерлері, еңбекті қорғау жөніндегі мемлекеттік инспекторлар, еңбекті қорғау органдарының мамандары және т.б. қатысуы керек. Дәріскер тек дәрістің тақырыбын жақсы біліп қана қоймай, сонымен қатар жергілікті еңбек жағдайларын білу керек. Одан аудиторияда жағымды тәжірибеге деген қызығушылықты ояту және оларды өз жұмысында пайдалануға деген ұмтылыс талап етіледі. Берілген өндіріс жағдайындағы нақты кемшіліктерді көрсете отырып, дәріс беруші аудитория алдында оларды жоюдың нақты жолдарын атап өтуі керек.

Дәрістер өткізуден басқа, еңбекті қорғау қызметі, еңбекті қорғау кеңсесі болған кезде, себептер мен оларды жоюдың ықтимал жолдарын талдай отырып, дүкендер аумағында немесе жабдықтың жекелеген түрлерінде

жарақат алу жағдайы туралы есептер дайындауды ұйымдастыруы керек. олар, кәсіпорында және жеке цехтарда рекреациялық шаралар мен еңбекті қорғау шараларының жоспарлары туралы ...

Спикерлер ретінде цехтың басшылары, мамандары, еңбекті қорғау жөніндегі уәкілетті адамдар немесе еңбекті қорғау жөніндегі мемлекеттік инспекторлар, санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау органдарының дәрігерлері, еңбекті қорғауды басқару органдарының мамандары шығуы керек.

Денсаулық және қауіпсіздік мәселелері бойынша әңгімелесу, ең алдымен, жекелеген өндіріс аймақтарындағы жұмысшыларға арналған. Әңгіме тақырыбы сайлау учаскелерінде туындайтын ең өзекті мәселелермен анықталады. Әңгіменің тақырыбы сайтта болған апат (себептерін талдаумен және қажетті практикалық шараларды көрсетумен), сондай-ақ қауіпсіз жұмыс әдістері бойынша жұмыс нұсқаулығын бұзудың жекелеген жағдайлары немесе талдауы болуы мүмкін. еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтың мазмұны.

Әңгіменің басты мақсаты - тыңдаушыларды жазатайым оқиғалар мен кәсіби аурулардың нақты себептерін жоюға жұмылдыру. Әңгімелесу қысқа, нақты, нақты мысалдармен болуы керек. Олар ұжымда сана мен бастаманы тәрбиелеуі керек.

Еңбекті қорғау қызметтері, егер бар болса, еңбек қорғау кеңселері кәсіпорын қызметкерлеріне еңбекті қорғау саласындағы жаңа кітаптар, мерзімді басылымдар, ғылыми-зерттеу институттарының жұмыстары, еңбекті қорғау жөніндегі нормативтік құқықтық актілер, еңбекті қорғау жөніндегі плакаттар және т.б. туралы үнемі ақпарат беріп отыруы керек. кәсіпорындарда және басқа ұйымдардың еңбекті қорғау саласындағы тәжірибесі мен соңғы жетістіктері туралы ақпарат эпизодтық сипаттағы шағын көрмелер ұйымдастыруы керек.

Кәсіпорында еңбек қауіпсіздігі мәселелерін насихаттау үшін радио орталығы арқылы радио хабарларын қолдану керек. Бұл бағдарламалар цехтардағы, кәсіпорындардағы еңбекті қорғаудың нақты мәселелеріне арналуы керек. Сонымен бірге жағымды да, жағымсыз да мысалдар тиісті қорытындылармен келтірілген. Қауіпсіздік ережелерінен алынған жеке үзінділер радио арқылы таратылуы және бұзушылықтардың салдары туралы хабарлауы мүмкін. Радио хабарларының ұзақтығы, әдетте, 10 минуттан аспауы керек.

Цехтар мен кәсіпорындардың әкімшілігіне өндірістік жарақаттар мен аурулардың болуы кәсіпорын экономикасына нұқсан келтіретіндігін мезгіл-мезгіл еске салып отыру қажет. Еңбек жағдайының жақсаруымен байланысты өндірістік резервтерді анықтауы және цехтардың, кәсіпорындардың және қоғамдық ұйымдардың басшыларын жарақаттар мен ауруларды азайту үшін күресті күшейтуге шақыруы маңызды.